

การศึกษางานวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาลที่ได้รับรางวัล
เทศบาลที่จัดการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมเด็ก เยาวชนดีเด่น
ปี พ.ศ. 2536

นางจิตรา ทองคนารักษ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-180-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF EDUCATIONAL DEVELOPMENT PLANNING OF
THE MUNICIPALS AWARDED OUTSTANDING DEVELOPMENT PLAN
AND YOUTH ACTIVITY B.E. 2536

MRS. CHITTRA THONGKANARAKSA

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-180-3

116992933

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษางานวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาลที่ได้รับรางวัลเทศบาล
ที่จัดการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมเด็ก เยาวชนดีเด่น ปี พ.ศ. 2536

โดย

นางจิตรา ทองคนารักษ์

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ

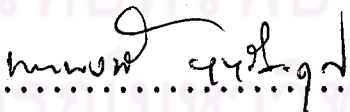
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นงนงษ์ บุญจิตราดูลย์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จิตรรา ทองคนารักษ์ : การศึกษางานวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาลที่ได้รับรางวัล
เทศบาลที่จัดการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมเด็ก เยาวชนดีเด่น ปี พ.ศ.2536 (A STUDY
OF EDUCATIONAL DEVELOPMENT PLANNING OF THE MUNICIPALS AWARDED
OUTSTANDING DEVELOPMENT PLAN AND YOUTH ACTIVITY) 410 หน้า. อ.ที่ปรึกษา:
รศ.ดร.อุทัย บุญประเสริฐ. ISBN 974-584-180-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาลที่ได้รับรางวัล
เทศบาลที่จัดการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมเด็ก เยาวชนดีเด่น

ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลส่วนมากได้จัดทำแผนพัฒนาระยะ 5 ปี แผนพัฒนาประจำปี
และแผนปฏิบัติการประจำปี สำหรับเทศบาลที่เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค จะจัดทำแผน
พัฒนาระยะยาว 15 ปี เรียกว่า จุดหมายและแนวทางการพัฒนาระยะยาว ทุกเทศบาลมีการวางแผน
อย่างเป็นระบบ และมีการดำเนินงานตามแผนในลักษณะที่สนับสนุนการใช้แผนเป็นเครื่องมือช่วย
ในการบริหารทำให้งานด้านการศึกษาดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็น
เทศบาลที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเทศบาลที่ได้รับรางวัลเทศบาลที่จัดการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรม
เด็ก เยาวชนดีเด่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 541501: MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: EDUCATIONAL DEVELOPMENT PLANNING/ THE MUNICIPALS AWARDED
OUTSTANDING/ DEVELOPMENT PLAN

CHITTRA TONGKANARAKSA : A STUDY OF EDUCATIONAL DEVELOPMENT
PLANNING OF THE MUNICIPALS AWARDED OUTSTANDING DEVELOPMENT PLAN
AND YOUTH ACTIVITY B.E.2536. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.UTHAI
BOONPRASERT, Ph.D. 410 pp. ISBN 974-584-180-3

The research purpose is study of educational development
planning of the municipals awarded outstanding development plan and
youth activity.

This study was designed to investigate planning in the municipals
awarded outstanding in development plan youth activities. The study
revealed that the municipals awarded have quite a good system of planning.
The plans employed by all municipal are the Five-year development plan,
the annual development plan and the annual operation plan. Only those
municipals which located in the cities designated as growth center used
long-range plan (15 Year Plan) as a long range guide line for subsequent
plans.

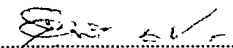
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความสำเร็จ เนื่องจากได้รับความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาทุ่มเทเอาใจใส่ ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องในการวิจัยเป็นอย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วยความซาบซึ้งยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมฆ ที่กรุณาให้คำแนะนำให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้อบรมสั่งสอน และให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบพระคุณ เทศบาลเมืองนนทบุรีและบัณฑิตวิทยาลัยที่สนับสนุน และให้ทุนอุดหนุน การวิจัยรวมทั้งผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้

ขอขอบพระคุณ ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา และหัวหน้างานของกองการศึกษาเทศบาล ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาล ศึกษาพิเศษเทศบาล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนและทุกท่านที่มีส่วนให้การสัมภาษณ์ และให้การช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณดล ทองคนารักษ์ และขอขอบใจ คุณดวงกมล คุณตุจเดือน คุณเจษฎา ทองคนารักษ์ คุณชัชวาล จินพันธ์ และคุณปิ่นวดี เกสรินทร์ ที่เป็นกำลังใจและมีส่วนช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ สำหรับคุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแด่คุณพ่อประเสริฐและคุณแม่เพียร เกสรินทร์ ผู้ล่วงลับไปแล้ว ที่ได้กรุณาให้การศึกษอบรมแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ซ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	6
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	6
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	7
การเก็บรวบรวมข้อมูล	7
การวิเคราะห์ข้อมูล	7
ประโยชน์ของการวิจัย	7
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
พัฒนาการของการจัดการศึกษาท้องถิ่นของไทย	9
เทศบาลกับงานจัดการศึกษาในประเทศไทย	12
ขอบเขตงานจัดการศึกษาของเทศบาล	15
หลักการแนวคิดและวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการวางแผน	23
ความหมายของการวางแผน	23
ความสำคัญและประโยชน์ของการวางแผน	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกับการบริหาร	26
ขั้นตอนสำคัญของการวางแผน	32
ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน	38
การวางแผนพัฒนาของเทศบาล	41
การจัดองค์การการวางแผนพัฒนาเทศบาล	57
ขั้นตอนและกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล	62
การปฏิบัติตามแผน	66
การควบคุม ติดตาม และประเมินผล	67
การงบประมาณและการวางแผนของเทศบาล	77
ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณและระบบแผนงานของเทศบาล	83
การคัดเลือกเทศบาลที่จัดการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมเด็ก เยาวชนดีเด่น งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	85
สรุปประเด็นของการศึกษาและแนวคิดสำหรับการวิจัย	87
3. วิธีดำเนินการวิจัย	88
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	91
วิธีดำเนินการวิจัย	90
4. รายงานกรณีศึกษาางานวางแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาล	90
กรณีที่ 1 เทศบาลเมืองนครราชสีมา	96
กรณีที่ 2 เทศบาลเมืองหาดใหญ่	119
กรณีที่ 3 เทศบาลเมืองนครเชียงใหม่	138
กรณีที่ 4 เทศบาลเมืองขอนแก่น	161
กรณีที่ 5 เทศบาลเมืองเพชรบุรี	178
กรณีที่ 6 เทศบาลตำบลศรีราชา	195
กรณีที่ 7 เทศบาลเมืองพนัสนิคม	213

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
กรณีที่ 8 เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์	231
กรณีที่ 9 เทศบาลตำบลชะอำ	246
กรณีที่ 10 เทศบาลตำบลตะพานหิน	263
กรณีที่ 11 เทศบาลเมืองชัยภูมิ	282
กรณีที่ 12 เทศบาลตำบลเมืองพล	298
กรณีที่ 13 เทศบาลเมืองบางมูลนาก	312
กรณีที่ 14 เทศบาลตำบลอรุณบุรีประเทศ	328
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลของข้อเสนอแนะ	343
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	343
สรุปผลการวิจัย	343
อภิปรายผล	340
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	346
รายการอ้างอิง	347
ภาคผนวก	351
ประวัติผู้วิจัย	410

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	ตารางกำกับการจัดเก็บข้อมูล	92

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1.	โครงสร้างสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น	11
2.	โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาล	13
3.	โครงสร้างการบริการของกอง/ฝ่ายการศึกษา	17
4.	วงจรสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนกับการบริหาร	27
5.	โครงสร้างหรือภาพรวมของระบบการวางแผนและการบริหาร	28
6.	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาเทศบาลและแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ	43
7.	โครงสร้างแผนพัฒนาเทศบาลเมืองศูนย์ความเจริญและเมืองปริมณฑล ของกรุงเทพมหานคร	45
8.	โครงสร้างแผนพัฒนาเทศบาลทั่ว ๆ ไป	50
9.	โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาเทศบาลที่เป็นเมืองศูนย์ความ เจริญในภูมิภาคและเมืองปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร	58
10.	โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาเทศบาลทั่ว ๆ ไป	59
11.	กระบวนการควบคุมงาน	68
12.	แสดงเวลาของการประเมิน	71
13.	โครงสร้างงบประมาณของเทศบาล	79
14.	ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณและระบบแผนงานของเทศบาล ...	84
15.	โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลนครราชสีมา	97
16.	โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลนครราชสีมา	98
17.	โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลเมืองหาดใหญ่	119
18.	โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลนคร เชียงใหม่	121
19.	โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลนคร เชียงใหม่	138
20.	โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลนคร เชียงใหม่	140

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

	หน้า
21. โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลขอนแก่น	161
22. โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลเมืองขอนแก่น	163
23. โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลเมืองเพชรบุรี	178
24. โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลเมืองเพชรบุรี	180
25. โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลตำบลศรีราชา	195
26. โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลตำบลศรีราชา	197
27. โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลเมืองนนทบุรี	213
28. โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลเมืองนนทบุรี	215
29. โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ .	231
30. โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลเมืองอุดรดิตถ์	233
31. โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลตำบลชะอำ	246
32. โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลตำบลชะอำ	248
33. โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลตำบลตะพานหิน	263
34. โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลตำบลตะพานหิน	265
35. โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลเมืองชัยภูมิ	282
36. โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลเมืองชัยภูมิ	284
37. โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลตำบลเมืองพล	298

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

	หน้า
38. โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลตำบลเมืองพล	300
39. โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลเมืองบางมูลนาก	312
40. โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลเมืองบางมูลนาก	314
41. โครงสร้างองค์การบริหารของเทศบาลตำบลอรัญญาประเทศ ...	328
42. โครงสร้างองค์การวางแผนพัฒนาการศึกษาของ เทศบาลตำบลอรัญญาประเทศ	330

คุนยวิทยทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย